

„Živio oča harambaša Lazo Vukotić!“ — vriščejo hajduci in čapke mečejo kvišku.

Stopijo zopet v trumo, zgrnejo se k svojemu novemu harambaši, snemó mu čapko z glave, eden izmed hajdukov, besednik, okraši mu jo s zlatim peresom, in zdaj roma čapka iz rok v roke; ko pa zopet pride Lazi va-nje, ko se pokrije z njo, z nova kriče hajduci: „Živio harambaša Lazo Vukotić! Živio junaštvo!“

Besednik ga hoče opasati z rudečim pasom, a tovariši mu ga potegnejo iz rok; jamejo se gnjesti okrog starega Laze tako, da se mora razprečiti, zato da trdnejše stoji, da ne omahne, kar bi bilo slabo znamenje, hajduci bi se zbal in izbrali drugega harambašo, pod krilom takega harambaše, ki se mu zvéhrá, ko ga pašó; v takega načelnika varstvi bi jim izpodletela vsaka nakana.

Sujó se, celó pod nosove se drezajo, drug drugemu trgajo pas iz rok, tako da, ko bi ne bil iz trdne robe, na kose bi ga razpotegnili. A vendar-le ne zabijo Laze Vukotića; toda harambaša trdno stoji v tej gnječi, tako trdno, kakor v razburjenem morji. Naposled ga opašó; Lazo se vés čas še genil ni, še menj pa, da bi ga bili podrli. Še enkrat vskriknejo hajduci zdaj: „Živio harambaša Lazo Vukotić! Živio junaštvo! Gorjé Mohamedanu!“

Potem se jamejo objemati; drug drugemu poljubljajo, vošijo si srečo pod praporom novega harambaše, novega očeta; vošijo si novo slavo — novo blagost.

(Dalje prihodnjič.)

Dopisi.

Iz tržaške okolice 22. marca.*) Δ — Volitve tržaške okolice so končane. Voljeni so, kakor so zadnje „Novice“ že naznanile, vsi zanesljivo pošteni Slovenci, kateri bodo gotovo za blagor okoličanom z vso močjo delali. Bog jim daj blagoslov in vseh, pa tudi potrebnih pogum pri važnem njihovem poslu. — Naj pri tej priliki še nekaj o cesarjevem potovanji skozi Trst na kratko povem: Cesar je prišel zjutraj ob 8. uri 19. dne t. m. v Trst; na pomolu „St. Carlo“ pričakovala ga je velika množica in mestno svetovalstvo. Predno pa je ladija „Greif“ dospela do pomola, pozdravljali so cesarja okoličani, kateri so se mu v 5 ladijah s slovenskimi zastavami olepšanih nasprot peljali. Na njihove živio-klice je presvitli cesar prijazno odzdravljaj. Zvečer bilo je mesto z ladjami v lukí razsvetljeno, in akoravno magistrat za okolico čisto nič ni okoličanom naznanil, še manj pa za razsvetljavo denarja dal, vendar so čitalnice skrbele zato, da so skoraj po vseh hribih in gričih v okolici grmade zakurili tako, da je bila skoro vsa luka razsvetljena kakor po dnevu. Med dnevom peljal se je presvitli cesar k Lloyd-arsenalu in proti Miljam. Skedenci so jih s svojega griča z možnarji in živio-klici sprejeli. 20. dne t. m. so se odpeljali v Miramar. Tukaj jih je pozdravljalo 30 po tukajšnji narodni šegi oblečenih rojanskih deklic, ktere so jim poklonile venec s slovenskim trakom vpleten in z imenom „Elisabeta“ okinčan za presvitlo cesarico. Cesar so ga z očitnim veseljem sprejeli. V Sestjani so zažgali mino z 200 centi strelnega praha v pričo cesarja. Potem se je Njih Veličanstvo odpeljalo proti Kranjski. Na postaji v Nabrezini stala je kompanija našega narodnega (mandarijskega) batalijona s svojo godbo in zastavo blizo do 300 mož z majorjem, stotnikom in tremi častniki. Ko se je cesar pripeljal, godba počne

cesarsko pesem; cesar je radosten ogledal naše junake, ter jih pohvalil z domačo besedo: živio Slovenci! in jim obljubil tudi vprihodnje za-nje skrbeti. V postaji na Nabrezini podali so poslanci iz okolice Njegovemu Veličanstvu prošnjo, naj bi se skoro rešile njihove pritožbe, ktere so podali lansko leto, in ktere so, Bog vedi! v katerem kotu zaspale, in posebno tudi, da se skoraj vpelje nov statut za Trst, po katerem bo imela okolica 14, a ne samo 6 zastopnikov kakor do zdaj. Gosp. Nabrgoj je cesarja po slovenski nagovoril.

Od Št. Lenarta pri Brežicah 26. sušca. = Tudi v našem zadremanem kraju se giblje duh pravega napredka in nekteri umni kmetje nameravajo osnovati „gospodarsko čitalnico“. Pravila smo že pred nekimi dnevi izročili namestništvu in pričakujemo, da nam ne bo nobene ovire stavilo, ker se s tem le podpira blagor celega cesarstva, če se tak dolgo zanemarjeno kmetovalstvo povzdigne na višo stopinjo. Čujemo, da se snuje enako društvo tudi v Pišecah, kar je vse hvale vredno in od česar bodo naši otroci obilo hasen imeli, ki se bodo v dobrih slovenskih šolah že za to pripravljali. — Naše okrajne zastopstvo je odločilo 20 fl. za povzdigo sviloreje, za katero podporo se bodo nakupile murve pri g. župniku Pintarju na Breznici. — Če bomo mi kmetje tako napredovali, kakor se zadnje dni leti kaže, bomo kmalu dospeli vrle Slovence savinske doline in murskega polja. Z Bogom!

Iz Dobrnča 26. sušca. A. K. — Naj ves slovenski svet zvé, da smo včeraj popoldan spet enega deželnih poslancev, zvestega narodnjaka*) pokopali — g. Santo Treo ni več med nami! Umrli je 24. t. m. popoldan ob 3. uri za kratko pa strašno vratno boleznijo (angina diphtheritica). Kako je bil ranjki občespoštovan, kazalo se je pri njegovem pogrebu. Ne vidi se na deželi kmalu toliko spremeljevalcev pri taki žalostni slovesnosti izmed gospóde in kmetovskega ljudstva, kakor jih je bilo včerajšnji dan. — Bil je ranjki moder in pravičen mož na vsako stran, priljuden in gostoljuben, kakor malokdo. V gospodarstvu vsake vrste, v živinoreji tako kakor v sadjereji, v vinoreji tako kakor v čbelo- in sviloreji bil je izveden mož — zavoljo njegovih velikih vednosti in zaslug ga je postavila sl. kmetijska družba na čelo Trebanski podružnici. Bil je pa tudi dober in skrben oče svoji rodovini, ktera ga bo zeló zeló pogrešala. Koliko veljave in zaupanja je on tudi v domačih soseskah imel, pričuje to, ker je že blizo 30 let neprenehoma županoval vsem uradnijam v zadovoljnost. Akoravno vedno bolehen in precej oddaljen od farne cerkve, je vendar-le zmiraj zvestega sina se skazal svoji materi cerkvi. Zatoraj zakličemo ranjekemu: Bodi Bog milostljiv njegovi duši, zemlja pa lahka truplu njegovemu! — S tem naj mu bo postavljen spominek v „Novicah“, ktere je kaj rad in marljivo od nekda prebiral.

Iz vremske doline 26. sušca. — k — (Odgovor dopisniku iz Kožane v zadnjih „Novicah“.) Mi Vremci se gotovo na Košance gotovo nič ne zanašamo, kajti naša in senožeška fara si z Božjo pomočjo in previdnostjo sl. vlade gotovo do tega pomaga, da se naše staro-

*) Prejeli smo dopis še le v sredo, zato ni bilo mogoče natisniti ga terek. A tudi še danes ni veljave zgubil, kajti pripoveduje nam mnogo zanimivih dogodov, ki jih drugod nismo brali.

*) Še od več družih strani smo prejeli naznanila o prežalostni smrti, ki so očitna priča, kako občespoštovan je bil ranjki Santo Treo, za katerega pa nista „Tagbl.“ in „Laib.“ imela več besedi nego to, da je „Laib.“ preuredila „Tagbl.“ priimek national v klerikal, — nam sicer oboje častno ime, sicer pa priča, da vladno „Laib.“ v „liberalizmu“ že „Tagbl.“ presega. Vred.

давne gospôške zopet in kmalu v Senožečah ustanovijo. Mi ne gremo na to, da bi nam kdor koli drug do kakih pravic pomagal; naš dopis je hotel razodeti le korist, ktera bi iz rečenega ne dohajala samo Košani, temuč ljudstvu cele košanske fare in še drugim. Veseli nas pa čez vse to, da je samo čestito vredništvo „Novic“ v tem korist za košansko faro videlo in dopisnika prav po očetovsko podučilo. Kar zadeva cesto iz košanske fare do kake državne ali druge ceste, bi nam Vremcem najbolj všečno bilo, ako si jo košanski farani do naše reške ceste napravijo, kajti ta bi krčmarjem v vremski dolini gotovo korist, ona do Senožeč pa čisto in gladko nič ne donašala; pa žalibog! bojimo se, da je do nas nikoli ne naredé, kajti zeló nevarno strma in dolga, draga bi povsod bila. Proti Senožečam pa — ktere mi ne silimo, saj tudi trisirati je nočemo — bila bi kratka in brez klancev lahko napraviti, ker je dober material povsod pri rokah; čez hrib pa, ktereга gosp. J—l iz Košane vidi, ne bi cesta nikoli peljala. Loza tudi ni nevarna, in prav všeč bi nam bilo, da nam gosp. J—l kak napad pové, kateri bi se bil kedaj dogodil nad ljudstvom, ktero pogostoma občuje po potih in stezah med Košano in Senožečam. Da bi se iz Košane v Postojno prišlo v 3 urah, je tudi popolnoma bôsa; še mladeneč čvrstih nog v 3½ urah ne pride, tem manj pa kak starček kakor dopisnik misli v 3 urah. Pa saj dopisnik le od Košane govori; mi smo pa v svojem dopisu trdili, da košanska fara 5 ur do Postojne ima, kar nam vsak pošten človek, kateri je ondi hodil, potrditi more; vasi Čepno in Volče imajo po 5, Buje dobrih 5½, Suhorje in Ostrožnabrdo pa še več ur hodà do Postojne. Nasproti pa imajo do Senožeč: Volče 1 uro, Čepno in obé Košani po 1½, vse druge vasi iz košanske fare pa samo po 2 uri do Senožeč. Kako da gosp. J—l okolščine košanske fare pozná, vidi se iz tega, da sebe in tamošnje prebivalce sè železnico tolaži; on ne vé, da prebivalci iz košanske fare, ravno kakor iz vremske in senožeške fare in drugej, so zadovoljni, da si morejo kos kruha ali par soldov sè seboj v Postojno vzeti, da si ga ondi kupijo; dosti jih pa je, ki tje in nazaj pridejo, pa niso nič jedli, ne pa, da bi se mógli po železnici voziti! V naši vremski fari nas je kakih 5, da se kadaj na železnico vsedemo, v košanski fari pa stamenda le 2 taka, da železnico lahko plačata; in gosp. J—l sam tudi svoja dva konja — kot sv. Peter — do Postojne napreže. Vse tedaj kaže, da gosp. J—l namenda ni ljudstvo iz košanske fare zato pooblastilo, da se sme on o tako važnih zadevah za-nj oglašiti, ker njegovih okolnosti ubogo malo ali prav nič ne pozná in res ne vé, kje prebivalce iz košanske fare „čevelj žuli“.

Od Razdrtega 25. marca. P. — O nekdanjih senožeških gospôskah se dandanes marsikaj piše in govori; tudi iz vremske doline se je zadnjič en glas zoper Razdrto in za Senožeče oglasil. Mi ne zavidamo Vremcem, da prosijo za Senožeče, ker jim je tje bližej, a mi pa prosimo za Razdrto, ker nam je tukaj bližej; tudi košanska fara ima dosti bližej čez Laže v Razdrto kakor v Postojno. Da je v Senožečah za gospôške vse napravljeno, se ne more tajiti, al tudi v Razdrtem se najde dovolj prostora za sodnijo in davkarijo, če družih zadržkov ni. Ni davno, da je bila dotična komisija v Razdrtem na ogledu, pa kaj je našla in kako se je izrekla, tega ne vemo; čudno se nam je pa vendar zdelo to, da je bila ta komisija samo sodnijska in da ni bilo od politične strani nobenega komisarja zraven. Nam se dozdeva, da je deželni zbor se izrekel, da bo združena komisija to reč preiskavala, in to bi bilo tudi prav, kajti stari pregovor veleval: „da

se resnica prav spozná, treba čuti dva zvoná“. Če bi pa vendar tako daleč prišlo — česar si ne želimo — da se na Razdrtem imenovani uradi ne ustanové, imamo vendar veliko raji v Senožečah sodnijo, kakor pa v Postojni.

Iz Idrije 29. marca. ** — Za 3. razred na naši normalki imamo letos paralelko za dekleta. Sposobnega učitelja so kmalu našli; nastopil je službo, če tudi ni vedel, koliko plače bo dobival. Unidan so mu po živahni debati odmerili pri rudarskem posvetu plačo z 20 gold. na mesec, toda le od 1. januarja do konca julija l. l. Neki gospod je predlagal samo 8, to je: osem goldinarjev! Zdaj naj pa svet sodi, kako se pri nas revnemu učitelju povrača veliki trud za edinoizveličalno nemško kulturo. — Druga novica je ta, da se pri nas ustanovlja društvo „Hilaria“ v „liberalnem“ duhu. Glavni namen tega društva je, kakor program govori, prav veliko pive spiti; vsaki godovnak mora plačati 20 bokalov pive, in ta se popije še taisti večer. Iz tega vidite, da pri nas se skrbi — za dušo in teló!

Iz Ljubljane. — V ponedeljek je odbor kmetijske družbe z gosp. zastopnikoma c. k. deželne vlade in pa deželnega odbora določil dneve, kdaj da se bojo prihodnjega meseca maja na Kranjskem delile premije bikom, telicam in kravam, kakor veleval razglas od 30. januarja, ki ga je prinesel „Oglasnik“ v 8. listu „Novic“. Današnjim „Novicam“ priloženi „Oglasnik“ naznanja, kje in kdaj se bojo premije letos delile, in iz katerih krajev naj se živina pripelje, ako ima lastnosti, kakor so v gori imenovanem „razglasu“ od 30. januarja popisane, in če je gospodarja volja, da spolni, kar se zahteva od njega, da premijo dobi. — Ker se ta razglas razpošlje še v posebnih iztisih, naj ga župani in vsi domoljubi, katerim je mar za napredek živinoreje, naznanjajo po vseh soseskah, ktere so letos pri delitvi premij na vrsti. Drugo leto in tretje leto pridejo spet druge na vrsto. — Gori imenovani pomnoženi odbor je podelil tudi seme svilnih črvičev vsem, ki so se za-nj oglasili. Ker ga je še nekoliko lotov, naj se brž brž oglašijo, kdor ga še želi.

— (*Akademija za pravoznanstvo — odložena.*) V 20. seji lanskega deželnega zbora osnovani postavi o jeziku slovenskem v ljudskih in srednjih šolah pridjane želje, naj bi se v Ljubljani ustanovila za pravoznanstvo akademija s slovenskim jezikom, ministerstvo bogočastja in nauka, kakor pravi odpis od 10. t. m., tako dolgo ne more rešiti, dokler ne bodo dognane razprave, ki jih ravno zdaj ministerstvo ima z učiteljskimi zbornicami pravo- in državoslovnimi, v katerih gré za to, kako naj se vprihodnje osnovajo učilišča prava, in ali se v ta šolski organizem dajo vmestiti take više specialne učilnice, ktere dozdej niso navadne bile v deželah, ki so zastopane v dunajskem državnem zboru. Potem še le, kadar bo to vprašanje po omenjeni poti v principu rešeno, more ministerstvo enoglasno izrečeno željo kranjskega deželnega zbora v prevdarek vzeti. — Menda se po tem takem ne motimo, ako mislimo, da je — ne bo akademije za pravoznanstvo. Dunajski profesorji bojo rekli: vseučilišče ali pa nič, in potem tudi mi dobimo — nič. Saj smo tega že vajeni.

— Gosp. J. Medén, naš rojak iz Cerknice, tenor vrlo prijetnega glasa, je v koncertu, ki ga je gospodičina Balsova dala v gledišču predvčeranjim, z veliko pohvalo pel tri pesmi.

— Včeraj so novi „mestni očetje“ imeli svoj prvi shod; praznično nališpan je šel Zakrajšek s svojimi tovarši v prvi zbor. Preiskavati volitev ni bilo menda treba, saj se ni nobena živa duša iz beračev narodnjakov in mračnjakov klerikalcev vkradla vmes, samo visoka „inteligencija“ in „kapital“ sedí zdaj na

kurulovih stoléh. Tudi sv. duha ne bo treba prositi, da rezsvetli volitev županovo; „Tagblatt“ jih bode razsvetlil.

— (Božjast je „Tagblatt“) pretekli teden tako hudo lomila, da bilo je jako smešno videti, kako je z nogami in rokami okoli sebe mahal zato, ker so narodna društva nehoté ob prihodu cesarjevem v senco postavila liberalce, in da je veselo sporočilo deželnega predsednika o pomilostenji Ježičanov dr. Bleiweis narodnim društvom prvi naznanil. Vsak, kdor je reči videl, kakor so bile, se je smejal, ko je gledal „Tagblattovo“ togoto; zato ni vredno, da kaj več govorimo o njej; le čuditi se moramo, da je gospod deželni predsednik porajtal božjast „Tagblattovo“ in mu — odgovor dal! Mi „klerikalci“ pa smo v vsej tej dogodbi na kolodvoru zapazili prav to, da so se nad „Tagblattovci“ spolnile besede sv. pisma, ktere pravijo: „prvi bojo zadnji!“ Naj čakajo; če Bog dá, bojo še marsikaj doživeli. — Po dolgem obotavljanji je „Tagblatt“ vendar odgovor dal na vprašanje „Novic“: zakaj da molči o dementiranji, ki ga je skupil od ministra Giskre ob priliki Svetčevega govora v državnem zboru. Al namesti tega, da bi bil „Tagbl.“ rekel, da je minister Giskra drugač govoril proti dr. Bleiweisu, kakor je „Tagbl.“ pisal, veže pod naslovom „Slovenische Beamtenziehung“ celo široko stran otrobe, ktere mi le s tem na rešeto denemo, da pisatelju „Tagbl.“ rečemo: kadar si bojo Nemci iz svojega denarja uradnike izrejevali, takrat bojo Slovenci molčali in si tudi svoje odgojevali!

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. — Iz obravnave o brambovski postavi v državnem zboru imamo iz druge seje še marsikaj povedati. Take čudne misli so pri §. 19. te postave, ko je šlo za to, v katerem jeziku naj se komandirajo brambovci, razodevali nemški poslanci, da more človek res obupati, ako sliši in vidi, kako ta stranka povsod le nemščino na oltar stavi in se tako iz nemške stranke prevrača v nemškutarsko. Poštena „Reform“ ostro graja tako početje, ktero meri prav na to, da morajo Slovani čedalje bolj biti nezadovoljni in obupati, da jim bo Avstrija kadaj pravična, govor dr. Tomanov pa pred vsem drugim močno hvali, da jim je odkritosrčno resnico v oči povedal. Nemci namreč so se zoperstavljali temu, da brambovci vsacega naroda se komandirajo v svojem jeziku; jezik komandni bode naj vsem nemški, kakor je tudi nemški pri družih vojaki. Poslanec Skene se je grozil nad tem, da desna stran zmiraj in povsod narodnost svojo naprej tišči in le to hoče, kar je na prid njej; če vi tako delate, bomo tudi mi tako delali in se potezali na združbo z Nemčijo. (Nemir na desni.) Naposled se pritožuje Skene, da se Nemci ne bojo dali te mrvice pravic, ki jih še imajo (!), kratiti. — Poslanec Tinti celó misli, da tū ne gré za predstvo nemščine, ampak le za red v komandi. (Ohó na desni.) — Poslanec Stamm se čudi, da se Nemcem očita, da niso pravični drugim jezikom; mi nismo nepravilni, a v neki zadregi smo. Potem našteva glavne jezike evropske, in razlaga, kateri jeziki imajo podnarečja, kateri ne, — da Slovani imajo 10 in še več narečij, al enega jezika, kterega bi vsi pisali, nimajo. Potem se zamota v česki jezik in pravi, da Čehi imajo en jezik tak, kakor ga narod govori, drugač pa je jezik, ki ga v knjigah pišejo. (Nemški modrijan je pozabil, da tudi nemški književni jezik je drugačen, kakor ga prosta nemška plemena kramljajo!) V katerem teh dveh jezikov — vpraša dalje — bi se tedaj imeli brambovci na Českem komandirati? Glejte zadrego! — Baron

Prato je tudi svoje misli vmes vrgel in med drugim rekel (čujte kolosalno nevednost!) da na Ogerskem bivajo Srbi, Slovani itd. — (Tedaj Srbi niso Slovani ali pa se Slovanom ne prištevajo Srbi! Dokler poslanci s tako vednostjo etnografično sodijo v državnem zboru o slovan-skih zadevah, Bog pomози!)

Potem poprime tudi dr. Toman besedo in govori tako-le: Že zadnjič sem rekel, da brambovci le tadaj morejo vspešno delavnost razviti, ako so po deželah in narodno osnovani. Brambovci v Avstriji niso nova naprava; na Kranjskem in Štajarskem so v prejšnjih stoletjih bili krepka straža zoper Turka, ki je silil v te dežele. Vsak, kdor med brambovce gré, mora vedeti, da brani svojo domovino, svoj narod, v čegar jeziku se pelje proti sovražniku. Da tedaj komandni jezik sega v narodnost, gotovo je. Kdo se tedaj more upirati temu, da se brambovcem zapoveduje v takem jeziku, kakoršnega razumejo! Če pa to, kar mi zahtevamo, gospod Skene imenuje prenapetost, potem res ne vem, kako more Avstrija do miru, kako do notranje sprave, kako do prave, prvotne moči priti. — Centralizem je prenapel, je do vrhunca potiral razmere avstrijske. Gospôda, dobro mi je znano, da pri vladi, pri večini državnega zbora prevagujejo nameni take centralizacije, ktera strune tako napenja, da, ako obveljâ taka centralizacija, pride Avstrija do propada. Avstrija ne trpi centralizma; če enojnega centralizma niste mogli zvršiti, tudi dvalističnega ne boste tako, da bi se Avstrija po njem okrepčala. Beseda moja izvira mi iz avstrijskega domoljubja, ktero čuti, da taki nameni nimajo družega cilj in konca nego tega, da se sila dela vsem družim narodom, ki se čutijo, da so narodi. Čas svobode, ki so si ga na svojo zastavo napisali, prišel je. Narodi ne trpijo več, da bi se ž njimi ravnalo kakor z avtomati in marioneti. Narodi čutijo in mislijo, da imajo pravico z enacimi pravicami v Avstriji živeti, kakor imajo dolžnost davke plačevati kakor drugi!

Če gospod Skene pravi, da take prizadeve niso upravičene in da preganjanje njihovo je podobno babilonskemu turnu, bi menda bolj pravo bilo, ako to priliko zasuknemo narobe. Turn babilonski je podoba centralizacije. Narodi so rekli: dajmo skupaj zidati turn, da bivamo skupaj in se ne ločimo več drug od družega. In prišli so skupaj, so zidali nekoliko časa; govoreč različne jezike se niso razumeli — pa so se ločili potem. Ali po takem babilonski turn ni podoba centralizacije? (Velika veselost.) Narodi so saksebi šli, so govorili vsak svoj jezik — in razvaline turna babilonskega še dandanes molijo v naše čase, v naš državni zbor. (Veselost.) (Kon. prih.)

Ogersko. — Volitve za državni zbor ogerski so najvažnejša dogodka, ki jo imamo povedati danes, in to zato, ker to, kar se godi unkraj Litave, ima velik upliv na „ausgleich“ z našimi deželami. Deakova stranka je grozno potrta; imela bo sicer še večino, al — zeló siromaško; nasprotna stranka bo zastopana po obilem številu, in glavarji njeni: Ghyzy in Tisza, kterima so delegacije in skupno ministerstvo hud trn v peti, in pa Madaras, ki noče nobene stojne armade in še 30 procentov ne dovoliti našim 70 procentom, bili so enoglasno voljeni. To so čudna znamenja ogerskemu in našemu ministerstvu! Vladni kandidati so le po strašni sili zmogli; „Zukunft“ dokazuje, da 1) v večih mestih so zmogli le po Nemcih in judih, ki so za-nje glasovali; zmogli so 2) v županijah Slovakije, kjer je vlada volilce grozno strahovala; zmogli so 3) v taci krajih, kjer so Magjari pomešani z Srbi, Nemci in Rumuni, z isto silo, in 4) na Erdeljskem, kjer so